

Г. О. Соболь, к.е.н., доцент
(ВНЗ Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»)

Роль обліково-аналітичного забезпечення у формуванні звітів про екологічну політику

Інтеграція та глобалізація економічних процесів спонукає суб'єктів бізнесу України складати та оприлюднювати нефінансові звіти. Поширеними стандартами нефінансової звітності є GRI (Global Reporting Initiative), IIRC (International Integrated Reporting Council). Нефінансові звіти, зосереджуючи увагу на соціальній відповідальності суб'єкта бізнесу, включають особливу складову, що характеризує політику підприємства у сфері екологічної діяльності. Економічний, екологічний та соціальний розвиток виступають орієнтирами стійкого розвитку, що приведуть до збереження природних і соціальних ресурсів, зростання системи цінностей суспільства [3, с. 305]. Призначення звітів про екологічну політику суб'єктів бізнесу полягає у прозорому відображенню всіх процесів, пов'язаних з реалізацією екологічних проектів для залучення фінансових інвестицій. У загальному вигляді звіт про екологічну політику розкриває основні програми та заходи, хід виконання екологічних проектів, розмір і цільове призначення інвестицій, результати зовнішніх перевірок і моніторингу, плани на наступний період.

Основними групами зацікавлених осіб інформації звітів в частині управління ефективністю екологічними проектами є державні органи контролю, міжнародні недержавні організації (при певних умовах), інвестори, адміністрація та власники компанії. Інші групи користувачів інформації мають обмежений вплив на процес управління ефективністю проектами [2, с. 246–247].

У розвинутих країнах світу практика оприлюднення звітів про екологічну діяльність є не тільки поширеною, але і регламентованою на законодавчому рівні. Аналіз змісту та структури нефінансових звітів щодо екологічної політики

провідних компаній України характеризує, що найбільшого застосування набули індикатори блоку «Соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу» [1, с. 14–15], що свідчить про системність діяльності компаній в екологічній сфері. Найбільш ґрунтовною є інформація про спожиті ресурси та загальний розмір капітальних інвестицій на реалізацію природоохоронних заходів; величину очікуваного екологічного ефекту [2, с. 249–250]. Очевидно, що така узагальнена інформація, опублікована в звіті, сформована системою бухгалтерського обліку. Однак інтерпретована та подана з урахуванням широти інтересів користувачів звітності.

Відображення у звіті про екологічну політику суб'єкта бізнесу у частині прямих інвестицій на реалізацію природоохоронних заходів визначається взаємоузгодженими процедурами, у яких беруть участь підсистеми управління: облік, аналіз, контроль.

Звіт про екологічну політику не має стандартного формату. Тому на першому етапі здійснюється вибір основних показників, що підлягатимуть оприлюдненню, із множини альтернатив, ідентифікація їх основних характеристик. Вибір показників визначається не тільки соціальними очікуваннями користувачів інформації, але й управлінським потенціалом підсистеми обліку у наданні відповідних інформаційних характеристик, можливості кваліфікованої аналітичної обробки даних, інтерпретації для широкого кола користувачів.

Виходячи із визначеного переліку показників, обираються економічні моделі, що найбільш презентабельно унаочнюють проведену роботу й одержані (очікувані) результати. Вимірювання, реєстрація фактів екологічної діяльності відбувається у підсистемі обліку (фінансового, управлінського). Система управління матиме абсолютну перевагу, якщо інформаційна складова внутрішньогосподарського обліку налаштована на екологічно орієнтовані запити управління.

Практика побудови та застосування економічних моделей виявляє глибину організації аналітичної роботи. Одержані економічні характеристики вимагають

перевірки на достовірність і значущість, узгодженості між результатами розрахунків й оцінки за різними підходами, економічної інтерпретації.

Наступною управлінською процедурою є контроль відповідності показників місії та цілям екологічної політики суб'єкта бізнесу. Звіт про екологічну політику суб'єкта бізнесу повинен бути привабливим для користувачів не тільки змістовно, але й візуально. Тому після необхідного корегування обраних моделей, узгодження одержаних показників із іншими розділами нефінансового звіту обрана модель повинна бути презентабельно представлена.

Отже, показники звіту про екологічну політику суб'єкта бізнесу, сформовані у підсистемі обліково-аналітичного забезпечення управління, достовірно демонструють рівень соціальної відповідальності у сфері екології, що сприяє зміцненню ділових зв'язків, зростанню довіри потенційних інвесторів, партнерів, споживачів продукції, робіт, послуг.

Список використаних джерел

1. Грішнова О. А. Впровадження екологічної відповідальності в практику менеджменту вітчизняних підприємств / О. А. Грішнова, О. Г. Брінцева // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – 2013. – № 151. – С. 12–18.

2. Карпенко О. В. Управление эффективностью экологических проектов на основе информации бухгалтерского учета / О. В. Карпенко, А. О. Соболев // Икономиката на България и Европейския Съюз: наука и бизнес: Дванадесета международна научна конференция на младите учени. Сборник с доклади 11 ноември 2016 г., УНСС, София. – София: Издателство на ВУЗФ «Св. Григорий Богослов», 2016. – 834 с. – С. 243–252.

3. Костирко Р. О. Інтегрована звітність у забезпеченні корпоративної соціальної відповідальності компаній / Р. О. Костирко // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Економіка / редкол.: В. П. Мікловда (гол. ред.), В. І. Ярема, Н. Н. Пойда-Носик та інші. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2015. – Вип.1 (45).Том 2. – С. 305–310.